03/10/2021

Μνήμη του Αγίου Ιερομάρτυρος Διονυσίου του Αρεοπαγίτου (3 Οκτωβρίου)

/ Βίοι Αγίων

Μεταξύ των πρώτων Αθηναίων που εγκολπώθηκαν τον Κύριο ημών Ιησού Χριστό μετά το πύρινο σταυροαναστάσιμο κήρυγμα του Αποστόλου των Εθνών Παύλου το 51μ.Χ. στον Άρειο Πάγο της ειδωλολατρικής Αθήνας με τους μεγαλόπρεπους μαρμάρινους ναούς και τα περίτεχνα αγάλματα, είναι και ο άγιος Διονύσιος ο Αρεοπαγίτης, ο κορυφαίος αυτός δικαστής και πρόεδρος του Αρείου Πάγου, ο οποίος μετά τη μεταστροφή του στον χριστιανισμό κατέστη «εὐάρμοστον δοχεῖον τοῦ Παναγίου Πνεύματος», αφού αξιώθηκε τη θέα του αχράντου και ζωαρχικού σώματος της Υπεραγίας Θεοτόκου και με τον διά πυρός μαρτυρικό του θάνατο έγινε κληρονόμος της Ουρανίου Βασιλείας για να πρεσβεύει αδιάλειπτα στον

Θεό για τη σωτηρία όλων των χριστιανών.

- Του Αριστείδη Θεοδωρόπουλου, Εκπαιδευτικού

Ο τιμώμενος στις 3 Οκτωβρίου ένδοξος ιερομάρτυς του Χριστού άγιος Διονύσιος ο Αρεοπαγίτης γεννήθηκε στην περιώνυμη πόλη των Αθηνών περί τα τέλη της πρώτης δεκαετίας του 1ου μ.Χ. αιώνα. Οι γονείς του ήταν ειδωλολάτρες με αρχοντική καταγωγή και οικονομική ευμάρεια, γεγονός που συντέλεσε στο να αποκτήσει εξαιρετική παιδεία. Η πλούσια μόρφωση, η περίφημη ευγλωττία και η ενάρετη πολιτεία του τον ανέδειξαν σε σοφό Αθηναίο ευπατρίδη και ως έναν από τους εννέα σοφούς και αδέκαστους αρεοπαγίτες με μεγάλη φήμη και με εξέχουσα θέση στην αθηναϊκή κοινωνία. Γι΄ αυτό και χαρακτηρίστηκε ως «ὁ δίκης ἀρρεπεστάτῃ τρυτάνῃ κεχρημένος, καί τῶν ἐν Ἀθήναις θεμιστευόντων εὐθύτατος». Σύμφωνα μάλιστα με την αρχαία παράδοση αναδείχθηκε κορυφαίος δικαστής και πρόεδρος του Αρείου Πάγου.

Κατά τη διάρκεια όμως που ο Διονύσιος κατείχε την υψηλότατη θέση ως δικαστής απονέμοντας ορθά τη δικαιοσύνη, έφθασε στην Αθήνα ο Απόστολος των Εθνών Παύλος για να κηρύξει το Ευαγγέλιο του Χριστού στους Αθηναίους. Αφού ανέβηκε στον Άρειο Πάγο, αναφέρθηκε σ’ έναν βωμό, πάνω στον οποίο οι Αθηναίοι είχαν γράψει τη φράση «τῷ ἀγνώστῳ Θεῷ» και λάτρευαν Αυτόν πριν ακόμη τον γνωρίσουν. Τότε ο Απόστολος Παύλος βρήκε την ευκαιρία να μιλήσει για τον ένα

και αληθινό Θεό ως δημιουργό του ορατού και αοράτου κόσμου, ενώ κάλεσε τους Αθηναίους φιλόσοφους να Τον κατανοήσουν και να Τον συναντήσουν ψηλαφώντάς Τον, αφού όπως είπε κάποιος φιλόσοφος «ἐν Αὐτῷ ζῶμεν». Στο πύρινο κήρυγμά του ο Απόστολος Παύλος μίλησε για τον Κύριο ημών Ιησού Χριστό και την επίγεια πορεία του, αλλά όταν οι Αθηναίοι άκουσαν για την ανάσταση των νεκρών, άλλοι από αυτούς άρχισαν να τον χλευάζουν θεωρώντάς τον φλύαρο και ότι λέει ανοησίες, ενώ άλλοι έφυγαν λέγοντάς του «ἀκουσόμεθά σου περί τούτου καί πάλιν». Όμως τα λόγια του Αποστόλου Παύλου για τον Χριστό και την Ανάστασή Του σαγήνευσαν τον Διονύσιο τον Αρεοπαγίτη με τη ζηλευτή χρηστότητα ήθους και την εξαιρετική παιδεία και άγγιξαν τον νου και την καρδιά του.

Ο Διονύσιος συγκλονίστηκε από το σταυροαναστάσιμο κήρυγμα του Παύλου, διότι ακούγοντας τον συναρπαστικό του λόγο, βρήκε την ποθούμενη απάντηση στο υπερφυές και δυσεξιχνίαστο φαινόμενο που είχε βιώσει επισκεπτόμενος σε νεαρά ηλικία μαζί και με άλλους σοφούς συμπατριώτες του την Ηλιούπολη της Αιγύπτου. Την εποχή εκείνη οι Ιουδαίοι είχαν σταυρώσει τον Ιησού Χριστό και συνέβη το παράδοξο γεγονός να απλωθεί το σκοτάδι σε όλη τη γη και να κρυφτούν οι ακτίνες του ηλίου: «καί σκότος ἐγένετο ἐφ’ ὅλην τήν γῆν ἕως ὥρας ἐνάτης τοῦ ἡλίου ἐκλείποντος (Λουκ. κγ΄44)». Το υπερφυές φαινόμενο της έκλειψης του ηλίου έγινε αντιληπτό και στην Αίγυπτο και παρατηρώντας ο Διονύσιος με θαυμασμό το παράδοξο αυτό γεγονός, ανεφώνησε: «Ἤ Θεός πάσχει ἤ τό πᾶν ἀπόλλυται», δηλαδή ή ο Θεός υποφέρει ή το σύμπαν χάνεται. Μάλιστα σημείωσε ακόμα και την ημέρα και την ώρα που συνέβη το υπερφυσικό φαινόμενο της συσκότισης του ηλίου. Μόλις όμως ο Διονύσιος άκουσε το εξαίσιο κήρυγμα του Αποστόλου Παύλου στον Άρειο Πάγο, ανακάλυψε το μεγαλείο του αληθινού Θεού και βρήκε επιτέλους την αιτία της υπερφυούς έκλειψης του ηλίου, η οποία κάλυψε όλη τη γη. Έτσι κατενόησε πλήρως την παντοδυναμία του ενός και αληθινού Θεού και εγκολπώθηκε τον σταυρωθέντα και αναστάντα Κύριο. Γι’ αυτό και στο βιβλίο των Πράξεων των Αποστόλων (ιζ΄ 32-34) αναφέρονται τα ακόλουθα: «Οὕτως ὁ Παῦλος ἐξῆλθεν ἐκ μέσου αὐτῶν. Τινές δε ἄνδρες κολληθέντες αὐτῷ ἐπίστευσαν, ἐν οἷς καί Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης, καί γυνή τις ὀνόματι Δάμαρις, καί ἕτεροι σύν αὐτοῖς».

Αφού ο Διονύσιος πίστευσε στον Ιησού Χριστό, βαπτίσθηκε χριστιανός από τον Απόστολο Παύλο. Το γεγονός αυτό παρακίνησε και άλλους να ασπασθούν τη χριστιανική πίστη, βλέποντας τον κορυφαίο δικαστή και πρόεδρο του Αρείου Πάγου με το ανεπίληπτο ήθος, την ανυπέρβλητη σοφία και την εξέχουσα θέση στην αθηναϊκή κοινωνία να αποστρέφεται τα ψεύτικα είδωλα και να ενδύεται τον Κύριο ημών Ιησού Χριστό

. Ο μεταστραφείς στον χριστιανισμό Διονύσιος κατηχήθηκε βαθύτερα στο μεγαλείο των δογμάτων της χριστιανικής πίστεως από τον άγιο Ιερόθεο, τον σοφό και ευκλεή αυτόν ιεράρχη του 1ου μ.Χ. αιώνα, ο οποίος είχε χειροτονηθεί από τον Απόστολο Παύλο ως ο **πρώτος επίσκοπος στο περιώνυμο «κλεινόν άστυ» των Αθηνών**. Μετά την εκδημία του πρώτου ιεράρχου της Αποστολικής Εκκλησίας των Αθηνών, αγίου Ιεροθέου, επίσκοπος της πόλεως των Αθηνών εξελέγη ο μαθητής του, ο άγιος Διονύσιος ο Αρεοπαγίτης, ο οποίος χειροτονήθηκε από τον Απόστολο Παύλο. **Έτσι ο μέχρι πρότινος κοσμικός και εθνικός άρχοντας της αθηναϊκής κοινωνίας κατέστη ποιμήν λογικών προβάτων με αξιοζήλευτη ταπείνωση και ξεχωριστή αφοσίωση στο επίπονο έργο της διαδόσεως του μηνύματος της χριστιανικής αλήθειας και μάλιστα σε τέτοιο βαθμό, ώστε αναδείχθηκε «σύμπονος και συγκοινωνός» στο κηρυκτικό και ποιμαντικό έργο των αγίων Αποστόλων**.

Αξιοσημείωτο είναι και το γεγονός ότι κατά τη διάρκεια της θεαρέστου και καρποφόρου αρχιερατείας του ο πάνσοφος και θεοφόρος ιεράρχης των Αθηνών άγιος Διονύσιος ο Αρεοπαγίτης μετέβη στα Ιεροσόλυμα για να γνωρίσει από κοντά την Υπεραγία Θεοτόκο, την πανάμωμο Μητέρα του Ιησού Χριστού, η οποία ήταν ακόμη στη ζωή. Έτσι είχε την ξεχωριστή ευλογία να δει και να θαυμάσει την ωραιότητα και την αγιότητα του αχράντου και ζωαρχικού σώματος της αειπαρθένου Θεοτόκου. Βλέποντας μάλιστα και ακούγοντας τα υπερφυή γεγονότα που εμφανίσθηκαν, έμεινε εκστατικός και κατενόησε πλήρως την παρουσία Της ως Μητέρας του Θεανθρώπου Ιησού Χριστού. Αλλά και κατά την Κοίμηση της Υπεραγίας Θεοτόκου έλαβε χώρα το παράδοξο γεγονός να αρπαχθεί με νεφέλη μαζί με τους αγίους Αποστόλους, τον άγιο Ιερόθεο και τον άγιο Τιμόθεο και να μεταβούν στη Γεσθημανή για να κηδέψουν το πάναγνο σώμα Της.

Ο άγιος Διονύσιος ο Αρεοπαγίτης εποίμανε τον λαό των Αθηνών με πολλή αφοσίωση, η δε αρχιερατική του διακονία υπήρξε θεάρεστη και καρποφόρα, γι’ αυτό και πολλοί ειδωλολάτρες ακούγοντας την πύρινη διδασκαλία του για τον σταυρωθέντα και αναστάντα Κύριο, ασπάσθηκαν τη χριστιανική πίστη και εγκατέλειψαν τη λατρεία των ψεύτικων ειδώλων. Ο υμνηθείς ως «ἄριστος οἰκονόμος Χριστοῦ κατασταθείς καί γνήσιος θεράπων τῶν ψυχῶν καθιερωθείς» πάνσοφος ιεράρχης των Αθηνών άγιος Διονύσιος ο Αρεοπαγίτης, ο οποίος κατέστη «εὐάρμοστον δοχεῖον τοῦ Παναγίου Πνεύματος» και ανεδείχθη «λαμπρόν ἐγκαλλώπισμα Ἀρχιερέων καί σεμνόν ἐπικόσμημα τῶν μαρτύρων» μαρτύρησε με τον διά πυρός θάνατο στην Αθήνα κατά το έτος 95μ.Χ. και επί των ημερών του διωγμού του Δομετιανού (81-96μ.Χ.). Μάλιστα σύμφωνα με το Συναξάριο της Εκκλησίας της Κωνσταντινουπόλεως αναφέρονται τα ακόλουθα: «οὗτος (=ὁ

Διονύσιος) ὁλοκαυτοῦται ἐν πυρί συλληφθείς ὑφ’ ἑλλήνων».

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να επισημανθεί η εσφαλμένη ταύτιση του αγίου Διονυσίου του Αρεοπαγίτου με τον άγιο Διονύσιο του 3ου μ.Χ. αιώνα, ο οποίος υπήρξε ο ιδρυτής της Εκκλησίας των Παρισίων. Η εσφαλμένη ταύτιση και αυθαίρετη αυτή δοξασία δημιουργήθηκε τον 9ο μ.Χ. αιώνα από τον αββά Ιλδουίνο της Ιεράς Μονής του Αγίου Διονυσίου των Παρισίων, ο οποίος στον συγγραφέντα υπό αυτού βίο του αγίου εξέφρασε τη λανθασμένη άποψη ότι ο ιδρυτής της Εκκλησίας των Παρισίων είναι ο άγιος Διονύσιος ο Αρεοπαγίτης. Μάλιστα στη βιογραφία του αγίου παρουσιάζει τον επιφανή άγιο των Αθηνών να μεταβαίνει από την Αθήνα, απ’ όπου σύμφωνα με την άποψή του εκδιώχθηκε από τους ειδωλολάτρες, στη Γαλλία, την Ισπανία και τη Βρετανία για να συνεχίσει εκεί την ιεραποστολική του δράση. Αξιοσημείωτο είναι ότι ο αββάς Ιλδουίνος για να προσδώσει αίγλη και κύρος στην Εκκλησία των Παρισίων υποστήριξε ότι ο άγιος Διονύσιος ο Αρεοπαγίτης έφθασε στη Γαλλία, αφού πρώτα επισκέφθηκε τη Ρώμη και παρευρέθηκε στον αποκεφαλισμό του Αποστόλου Παύλου. Εκεί συναντήθηκε και με τον Επίσκοπο Κλήμεντα, ο οποίος τον παρακίνησε να μεταβεί στη Γαλλία μαζί με τους δύο μαθητές του, τον Ρουστικό και τον Ελευθέριο. Η εσφαλμένη ταύτιση του αγίου Διονυσίου του Αρεοπαγίτου με τον άγιο Διονύσιο των Παρισίων βασίσθηκε και στην εσφαλμένη περιγραφή του μαρτυρίου του. Σύμφωνα λοιπόν με τον αββά Ιλδουίνο ο άγιος Διονύσιος ο Αρεοπαγίτης που ταυτίστηκε με τον άγιο Διονύσιο των Παρισίων, μαρτύρησε στο Παρίσι δι’ αποκεφαλισμού, στη συνέχεια δε περπάτησε με την κομμένη κεφαλή στα χέρια του μία απόσταση δύο περίπου μιλίων μέχρι που την παρέδωσε στα ευλαβικά χέρια μιας ευσεβούς χριστιανής, ονόματι Κατούλας.

Η εσφαλμένη αυτή ταύτιση, αλλά και η μυθοπλασία περί μεταβάσεως του αγίου μέσω Ρώμης στη Γαλλία οφείλεται στη φιλοδοξία του ηγουμένου Ιλδουίνου και των μοναχών της Μονής του Αγίου Διονυσίου να έχουν ως προστάτη και ιδρυτή της Μονής και της Εκκλησίας των Παρισίων όχι τον μάρτυρα Διονύσιο του 3ου μ.Χ. αιώνα, αλλά τον άγιο Διονύσιο τον Αρεοπαγίτη, τον περιώνυμο αυτόν μαθητή του Αποστόλου Παύλου με τη μεγάλη σοφία και τη θεάρεστη επισκοπική του παρουσία και δράση στο «κλεινόν άστυ» των Αθηνών. Δυστυχώς η σύγχυση αυτή υιοθετήθηκε αβάσιμα και από τα Μηναία και τα Συναξάρια τόσο της Ανατολικής όσο και της Δυτικής Εκκλησίας και μάλιστα σε τέτοιο βαθμό, ώστε ακόμη και ο άγιος Νικόδημος ο Αγιορείτης υπήρξε υπέρμαχος της άποψης περί μεταβάσεως του αγίου μέσω Ρώμης στη Γαλλία και της δι’ αποκεφαλισμού μαρτυρικής του τελειώσεως στο Παρίσι, καθώς και τα περί του επιτελεσθέντος θαύματος, να περπατά δηλαδή ο άγιος Διονύσιος με την κομμένη κεφαλή στα χέρια του. Έτσι δημιουργήθηκε η ανιστόρητη ταύτιση των δύο Διονυσίων, παρόλο που το παλαιό

μαρτυρολόγιο της Ρώμης (Vetus Romanum Martyrologium) διακρίνει τον Επίσκοπο των Αθηνών άγιο Διονύσιο τον Αρεοπαγίτη με ημερομηνία εορτασμού της μνήμης του την 3η Οκτωβρίου από τον επίσκοπο των Παρισίων άγιο Διονύσιο, του οποίου η μνήμη εορτάζεται στις 9 Οκτωβρίου και η μετακομιδή των λειψάνων του στις 22 Απριλίου.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να τονιστεί ότι ο τιμώμενος στις 9 Οκτωβρίου άγιος Διονύσιος των Παρισίων, ο οποίος είναι ο απόστολος των Γάλλων και ο πρώτος επίσκοπος των Παρισίων, στάλθηκε στη Γαλλία από τον επίσκοπο της Ρώμης Φαβιανό για να κηρύξει τον χριστιανισμό μαζί με τους δύο μαθητές του, τον Ελευθέριο και τον Ρουστικό. Το 250 μ.Χ. έγινε ο πρώτος επίσκοπος της πόλεως των Παρισίων και εκεί μαρτύρησε δι’ αποκεφαλισμού μαζί με τους δύο συνεργάτες του το 272 ή το 280 μ.Χ. κατά τον διωγμό του Ουαλεριανού ή του Δεκίου. Το λείψανό του ετάφη στον λόφο της Μονμάρτης ή σύμφωνα με άλλη παράδοση στο χωριό Κατουλίακο, το οποίο βρίσκεται κοντά στο Παρίσι και σήμερα φέρει το όνομα Άγιος Διονύσιος (St. Denis). Εκεί το 626 μ.Χ. κτίσθηκε η περίφημη Μονή του Αγίου Διονυσίου, όπου και εναποτέθηκαν τα λείψανά του.

Μεγάλη σύγχυση προκλήθηκε και με τα επονομαζόμενα «αρεοπαγιτικά συγγράμματα», τα οποία έγιναν γνωστά περί τα τέλη του 5ου μ.Χ. αιώνα στη Συρία και τα οποία ψευδωνύμως αποδίδονται στον άγιο Διονύσιο τον Αρεοπαγίτη, όπως έχει αποδείξει τεκμηριωμένα η επιστημονική έρευνα. Πρόκειται για τέσσερα μεγάλα έργα, από τα δημοφιλέστερα της χριστιανικής γραμματείας, τα οποία επηρέασαν βαθύτατα τη μυστική σκέψη και θεολογία τόσο στην Ανατολή όσο και στη Δύση. Τα έργα αυτά φέρουν τους ακόλουθους τίτλους: «Περί θείων ονομάτων» (13 κεφάλαια), «Περί μυστικής θεολογίας» (5 κεφάλαια), «Περί ουρανίου ιεραρχίας» (15 κεφάλαια) και «Περί εκκλησιαστικής ιεραρχίας» (7 κεφάλαια). Τα δημοφιλή αυτά συγγράμματα γράφτηκαν τον 5ο μ.Χ. αιώνα από διαπρεπή νεοπλατωνιστή φιλόσοφο και εκκλησιαστικό συγγραφέα, του οποίου το όνομα είναι μέχρι σήμερα άγνωστο. Ήδη από την πρώτη κυκλοφορία τους εκφράσθηκε έντονα η αμφισβήτηση του ονόματος του αγίου Διονυσίου του Αρεοπαγίτου ως συγγραφέως αυτών, αφού αγνοούνται από σύμπασα την αρχαία χριστιανική παράδοση, ο δε συγγραφέας των κειμένων αυτών γνωρίζει τα έργα του νεοπλατωνικού Πρόκλου (411-485) και κάνει λόγο περί του «ενωτικού» του αυτοκράτορος Ζήνωνα (482), γνωρίζοντας μάλιστα και τον όρο «θεανδρική ενέργεια». Είναι ενδεικτικό επίσης ότι στη Σύνοδο του 531-532 στην Κωνσταντινούπολη ο προεδρεύων της Συνόδου, Υπάτιος Εφέσου, χαρακτήρισε τα λεγόμενα «αρεοπαγιτικά συγγράμματα» ως νόθα και ψευδεπίγραφα.

Ο εορταζόμενος στις 3 Οκτωβρίου άγιος Διονύσιος ο Αρεοπαγίτης τιμάται σήμερα ως προστάτης άγιος των δικαστικών, αλλά και ως πολιούχος, προστάτης και έφορος της πόλεως των Αθηνών με σχετικό διάταγμα του 1936, αφού στο περιώνυμο «κλεινόν άστυ» με την ένδοξη εκκλησιαστική ιστορία και τη μακρόχρονη αγιολογική παράδοση ο επιφανής αυτός άγιος του 1ου μ.Χ. αιώνα γεννήθηκε και μαρτύρησε, αλλά και εποίμανε τον λαό των Αθηνών με πολλή ταπείνωση και αφοσίωση. Γι’ αυτό και αναδείχθηκε πανευκλεής και φιλόστοργος ποιμενάρχης της Αποστολικής Εκκλησίας των Αθηνών με πλούσια ποιμαντική και ιεραποστολική δράση (Γνωριμοτέρα γέγονε, διά σοῦ Διονύσιε, ἡ τῶν Ἀθηνῶν πανευκλεής μητρόπολις, Χριστῷ προσενέγκασα, σέ ἀπαρχήν πανίερον τῷ Παμβασιλεῖ).

Το όνομα του αγίου φέρει σήμερα γνωστός πεζόδρομος στο κέντρο των Αθηνών, ευρισκόμενος περιμετρικά της Ακροπόλεως και κάτω από τον βράχο του Αρείου

Πάγου. Πλησίον αυτού υπήρχε ναός επ’ ονόματι του αγίου, ο οποίος καταστράφηκε ολοσχερώς από τον φοβερό σεισμό της 1ης Ιουλίου 1651. Μικρός ναός επ’ ονόματι του αγίου υπήρχε και στο Κολωνάκι των Αθηνών, ο οποίος κτίσθηκε μεταξύ των ετών 1880-1886. Το 1900 κατεδαφίσθηκε και στη θέση του θεμελιώθηκε νέος μεγαλύτερος και περικαλλέστερος ναός. Η ανέγερσή του καθυστέρησε για πολλά χρόνια και οι εργασίες ανεγέρσεως ξεκίνησαν το 1925 σε σχέδια ρυθμού νεομπαρόκ του Αναστασίου Ορλάνδου και του Δ. Φιλιππάκη. Ο ναός αποπερατώθηκε το 1931 και στις 24 Μαΐου 1931 τελέσθηκαν με κάθε επισημότητα τα εγκαίνιά του από τον αοίδιμο Αρχιεπίσκοπο Αθηνών και πάσης Ελλάδος Χρυσόστομο Παπαδόπουλο (+22 Οκτωβρίου 1938). Σήμερα ο ευρισκόμενος επί της οδού Σκουφά 34 στην ιστορική αθηναϊκή συνοικία του Κολωνακίου μεγαλοπρεπής ιερός ναός του Αγίου Διονυσίου του Αρεοπαγίτου, ο οποίος ιστορήθηκε από τον επιφανή ζωγράφο Σπύρο Βασιλείου κατά τα έτη 1935-1939, αποτελεί ευλαβικό σημείο αναφοράς και προσκύνησης για τους κατοίκους των Αθηνών, αλλά και το επίκεντρο των λατρευτικών εκδηλώσεων προς τιμήν του πολιούχου και προστάτου αγίου της πόλεως. Μεγαλοπρεπής ιερός ναός του Αγίου Διονυσίου του Αρεοπαγίτου, εγκαινιασθείς υπό του οικείου Επισκόπου κ. Σεραφείμ στις 18 Ιουνίου 2006, κοσμεί τον κεντρικό λιμένα του Πειραιώς, ενώ νεόδμητος ενοριακός ναός επ’ ονόματί του έχει ανεγερθεί και στη συνοικία Ζαρουχλέικα των Πατρών.

Ο άγιος Διονύσιος ο Αρεοπαγίτης τιμάται ως πολιούχος και προστάτης άγιος και στην κωμόπολη των Γαργαλιάνων της Μεσσηνίας, όπου η 3η Οκτωβρίου αποτελεί τοπική αργία. Ναός επ’ ονόματι του αγίου υπάρχει επίσης στο χωριό Διονύσι της επαρχίας Μονοφατσίου του νομού Ηρακλείου στην Κρήτη, το οποίο έλαβε το όνομά του από τον ομώνυμο ναό, όπου τελείται και μεγάλη πανήγυρη στις 3 Οκτωβρίου, ενώ επ’ ονόματί του είναι αφιερωμένοι και οι ενοριακοί ναοί στα χωριά Χρυσοβέργι Αιτωλοακαρνανίας και Κέραμος Έβρου. Εξωκκλήσια προς τιμήν του Αθηναίου αγίου έχουν ανεγερθεί στη Σκιάθο, την Τήνο, την Πάρο και την Αρκαδία και συγκεκριμένα στη θέση «Άλσος της Θέμιδος» που βρίσκεται σε μικρή απόσταση από την Τρίπολη, αλλά και στη Ζάκυνθο, στην περιοχή Βάλτος του χωριού Χαρτάτα, όπου το εξωκκλήσιο του Αγίου κτίσθηκε από τον θαυματουργό πολιούχο και προστάτη άγιο της νήσου Ζακύνθου, άγιο Διονύσιο (1547-1622), ο οποίος κατά τη χειροτονία του σε Επίσκοπο Αιγίνης έλαβε το όνομα Διονύσιος προς τιμήν του πολιούχου αγίου των Αθηνών. Στο όνομα του αγίου Διονυσίου του Αρεοπαγίτου είναι αφιερωμένος και ο ανεγερθείς το 1853 και εγκαινιασθείς το 1865 Καθολικός Καθεδρικός Ναός των Αθηνών, ο οποίος βρίσκεται στη συμβολή των οδών Πανεπιστημίου και Ομήρου και αποτελεί την έδρα του Καθολικού Αρχιεπισκόπου Αθηνών. Ιερά λείψανα του αγίου φυλάσσονται σε αγιορείτικες μονές, όπως στις Ιερές Μονές Δοχειαρίου και Γρηγορίου, όπου βρίσκονται

τεθησαυρισμένα τμήματα της τιμίας κάρας του Αγίου, ενώ δύο τεμάχια ιερού λειψάνου του φυλάσσονται στην Ιερά Μονή Διονυσίου.

Ο άγιος Διονύσιος ο Αρεοπαγίτης, ο «τοῦ Παύλου τήν διδαχήν ἀσπασθείς», ο «ζηλωτῶς πρός καθαίρεσιν τῶν εἰδώλων ἀναλωθείς», ο «τῷ πυρί παρεδόθη καί τοῖς Μάρτυσι κατηριθμήθη» έρχεται στη σημερινή εποχή να μας διδάξει και να μας αφυπνίσει με την αγάπη του στον Κύριο ημών Ιησού Χριστό, ώστε να διατηρήσουμε αναλλοίωτη τη φλόγα της χριστιανικής πίστεως στους δύσκολους και χαλεπούς καιρούς μας, για να την παραδώσουμε στη συνέχεια στις νεότερες γενιές ως πολύτιμη πνευματική παρακαταθήκη.

Βιβλιογραφία

· Βαλληνδρά Αποστόλου, Ακολουθία του Αγίου Διονυσίου του Αρεοπαγίτου, Αποστολική Διακονία της Εκκλησίας της Ελλάδος, Β΄ Έκδοση, Αθήνα 1996.

· Νικολάκη Φιλοθέου Μ., Αρχιμανδρίτου, Οι Άγιοι των Αθηνών, Εκδόσεις Σαΐτης, Αθήνα 2006.

· Πάσχου Π. Β., Ο Άγιος Διονύσιος ο Αρεοπαγίτης –Υμναγιολογικές προσεγγίσεις, Περιοδικό «Θεολογία», Τεύχος 3, Αθήνα Ιούλιος –Σεπτέμβριος 1993.

· Ρούσσου Βασιλείου Α.Α., Ήρωες του Χριστιανισμού, Τόμος Οκτωβρίου, Καθολική Έκδοσις, Αθήναι 1948.